

SUOMEN GEOLOGISEN SEURAN HISTORIIKKI 1886—1986

KALEVI VIRKKALA

VIRKKALA, KALEVI, 1986: Suomen Geologisen Seuran historiikki 1886—1986. Summary: The history of the Geological Society of Finland 1886—1986. *Bull. Geol. Soc. Finland* 58, Part 1, 3—28.

Kalevi Virkkala: Hiidenkiukaantie 6 A 1, 00340 Helsinki, Finland.

Seuran perustaminen

Suomen Geologisen Seuran perustamista edelsi 1860- ja 1870-luvuilla maassamme tapahtunut geologisen tutkimuskentän laajentuminen. Helsingin yliopiston ensimmäiseksi geologian ja mineralogian professoriksi nimitettiin 1877 F. J. Wiik, vaikka virka oli perustettu jo 25 vuotta aikaisemmin. Vuorihallituksessa olivat monet vuori-insinöörit suorittaneet 1860-luvulta lähtien geologista kartoitusta. Näitä kartoituksia ja tutkimuksia hoitamaan perustettiin Vuorihallitukseen 1877 Geologinen toimisto. Tärkein syy Geologisen Seuran perustamiselle lienee kuitenkin ollut em. toimiston itsenäistyminen Geologiseksi komisioniksi 1885. Geologista tutkimusta harrastettiin siten useammalla taholla ja ammatillisissa asioissa tunnettiin yhteenliittymisen tarvetta.

Myös geologian kehityksessä tieteenä oli tapahtunut ja tapahtumassa huomattavaa edistymistä. Aktualismi oli geologiassa yleisesti hyväksytty, joskin sen vastustajia vielä oli. Mikroskoopin käyttöönotto avasi petrografiassa aivan uusia näkymiä. Jääkausiteoria oli jo maassamme yleistynyt, mutta sen sovellutukset olivat vasta alussa. Kehitysoppi loi uudet puitteet paleontologialle, eräitä tärkeimpiä saavutuksia mainittuina. Kaikki nämä ja eräät muutkin uudet käsitykset loivat keskustelun tarvetta ja olivat siten osaltaan edistämässä Seuran perustamisajatuksia.

Luultavasti professori Wiikin aloitteesta koonnuttiin 22. 10. 1886 perustamaan Geologista yhdistystä (Geologiska Föreningen, kuten sen nimi aluksi kuului). Keitä perustavassa kokouksessa oli läsnä ei varmuudella tiedetä. Kokouksen pöytäkirjassa mainitaan ainoastaan perustetun sääntökomitean jäsenten nimet. Komiteaan

Kuva 1.

Fredrik Johan Wiik 1839—1909

Puheenjohtaja 1886—1893

President 1886—1893

Kuva 2.

Jakob Johannes Sederholm 1863—1934
Puheenjohtaja 1905, 1916—1918, 1929
President 1905, 1916—1918, 1929

Kuva 3.

Wilhelm Ramsay 1865—1928
Puheenjohtaja 1894—1904, 1910—1912, 1919—1920
President 1894—1904, 1910—1912, 1919—1920

kuuluvat professori F. J. Wiik (kuva 1), Geologisen komisionin johtaja, maisteri K. A. Moberg, valtiongeologi, maisteri K. Hj. Gylling, valtiongeologi, sittemmin teollisuushallituksen johtaja A. F. Tigerstedt, vuori-insinööri, teollisuushallituksen johtaja C. P. Solitander sekä maisteri, myöhemmin Geologisen komisionin johtaja J. J. Sederholm (kuva 2).

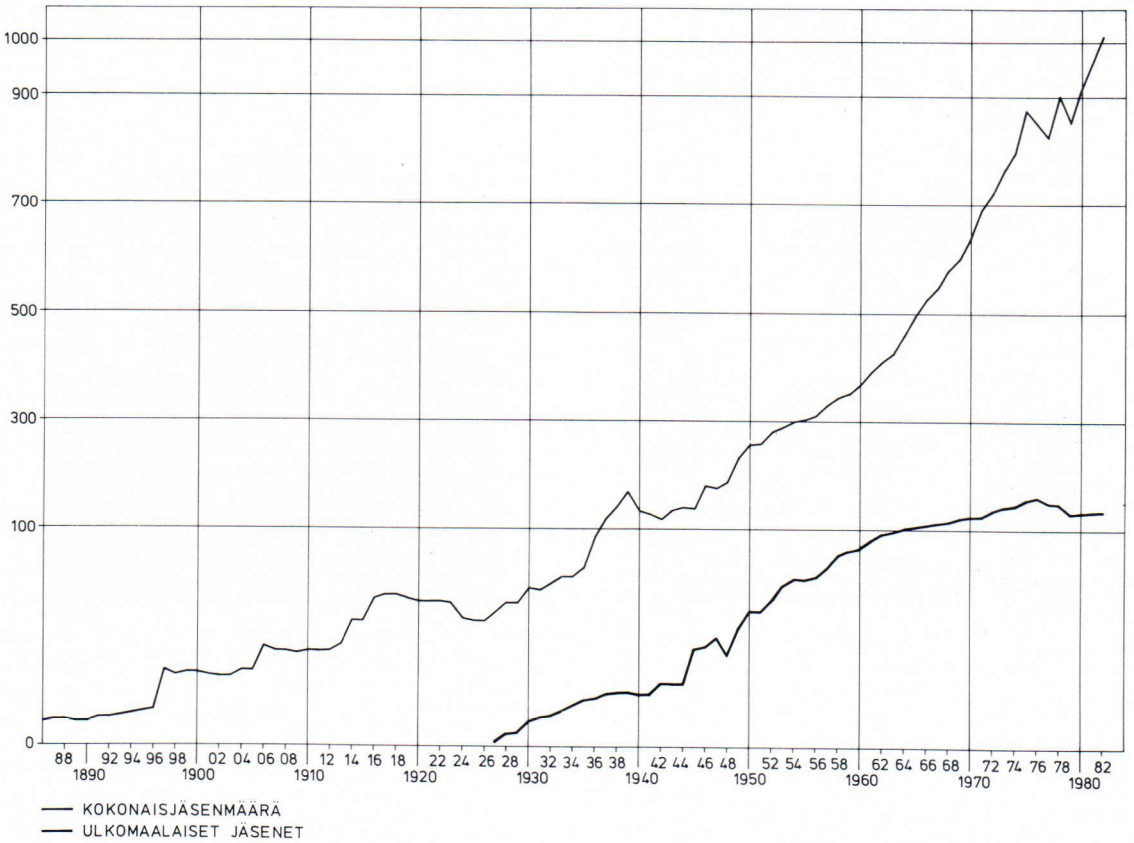
Lisäksi lienee perustavassa kokouksessa ollut läsnä eräitä muita henkilöitä, jotka saman tai seuraavan vuoden aikana liittyivät yhdistykseen myöhemmin pidetyissä kokouksissa. Näitä henkilöitä olivat: maisteri N. I. Arppe, vuori-insinööri G. Abrahamsson (Aartovaara), vuori-insinööri, vuorihallituksen geologisen toimiston johtaja E. Hj. Furuholm, ylimääräinen geologi, myöhemmin professori ja Maantutkimuslaitoksen johtaja Benj. Frosterus, ylioppilaat, sittemmin lääketieteen lisensiaatit G. V. Levander ja A. J. Warén, maisteri, sittemmin professori W. Ramsay (kuva 3) sekä maisteri, komisionin Lapin tutkimusten geologi H. Stjernvall. Perusta-

van kokouksen ja uuden yhdistyksen ensimmäisenä, monivuotisena puheenjohtajana toimi professori Wiik.

Jäsenkunta

Jäsenkunnan vaiheista ei alkuaikoina ollut aivan tarkkoja tietoja. Jäsenluetteloita ei pidetty ja uuden yhdistyksen toiminta oli muutenkin varsin vapaamuotoista. Seura pysyi siten pitkän aikaa epävirallisena akateemisena yhdistyksenä. Vasta sitten kun 1916 rupesi ilmestymään yhdistyksen omia tiedonantoja on jäsenistöstä tarkempia tietoja. Lopullisesti yhdistys rekisteröitiin vasta 1923.

Kuvassa 4 on esitetty seuran jäsenistön lukumääräinen vaihtelu eri vuosina. Siitä näkyy, että ensimmäinen sataluku ylitettiin vasta seuran 50-vuotisjuhlan tienoilla. Ja jo ennen satavuotisjuhlaa ylittyi maaginen jäsenkunnan tuhatluku. Kun ensimmäisenä vuotena seurassa oli kymmenkunta jäsentä, on sadan vuoden aikana siten jä-

Kuva 4. Seuran kokonaisjäsenmäärän kehitys 1886—1982. Progress of the number of members of the Society 1886—1982. The upper line: total membership; the lower line: foreign members.

senistö kasvanut satakertaiseksi. Ensimmäiseen satalukuun kului aikaa n. 50 vuotta, toiseen satalukuun vastaavasti vain 13 vuotta ja jäsenistön kolmas sataluku tuli täyteen seuraavassa viidessä vuodessa. Varsinkin 1960-luvulla ja 1970-luvun alkupuoliskolla oli jäsenistön lukumääräinen kasvu erittäin nopeaa. Suurin lisäys tapahtui 1975, jolloin jäsenten lukumäärä kasvoi 74:llä henkilöllä. Kolmena vuotena 1970-luvun jälkipuoliskolla sensijaan tapahtui jäsenistön lukumäärän vähenemistä. Silloin puhdistettiin jäsenkunta henkilöistä, jotka laiminlöivät jäsenmaksunsa suorittamisen.

Alkuvuosikymmeninä tapahtui jäsenkunnan kasvu selvinä aaltoina. Ensimmäinen aalto oli 1897, jolloin mm. L. H. Borgström, E. Sarlin ja W. Wahl liittyivät seuraan. Toinen aalto oli kym-

menkunta vuotta myöhemmin. Silloin seura sai jäsenikseen mm. P. Eskolan, H. Hausenin, I. Leiviskän, E. Mäkisen ja V. Tannerin. Kolmas aalto vuosina 1913—1916 toi mukanaan B. Aarnion, V. Auerin, Th. Brennerin, E. H. Krancin, A. Laitakarin ja M. Sauramon.

On selvää, että pääosa tai ainakin aktiivisin osa jäsenkunnasta oli ja on geologeja tai alan opiskelijoita. Mutta suunnilleen saman verran on myös lähitieteiden edustajia tai muita asianharrastajia. Seuran kahdenkymmenen ensimmäisen jäsenen joukossa oli 10 geologia, viisi (vuori-) insinööriä, kaksi lehtoria, yksi maisteri, lääkäri ja kemisti. Viisikymmentä vuotta myöhemmin, jolloin seuran jäsenmäärä oli n. 100 ja n. 200 henkilöä oli ollut seuran jäsenenä, oli suhde suunnilleen sama, n. puolet jäsenistä oli ammatiltaan

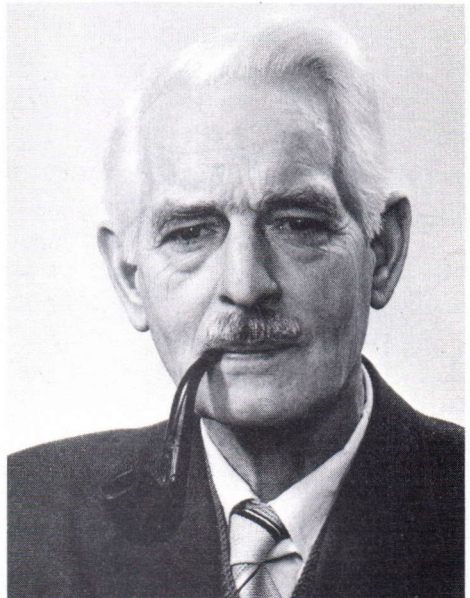
Kuva 5.
Pentti Eskola 1883—1964
Ensimmäinen Kunniajäsen 1943—1953
Ensimmäinen Kunniapuheenjohtaja 1953—1964
First Honorary Member 1943—1953
First Honorary President 1953—1964

Kuva 6.
Leonard Borgström 1876—1954
Kunniajäsen 1948—1954
Honorary Member 1948—1954

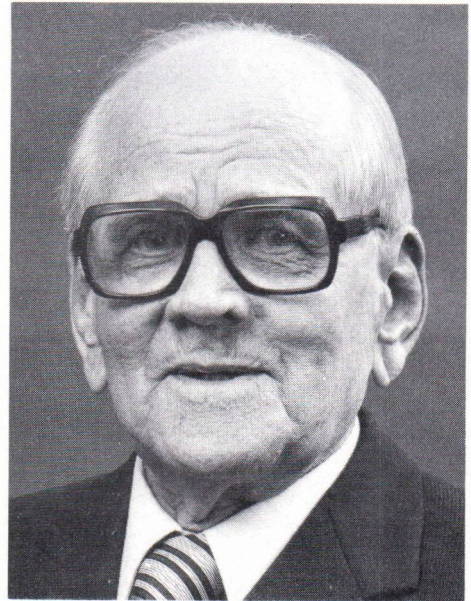
Kuva 7.
Walter Wahl 1879—1970
Kunniajäsen 1956—1970
Honorary Member 1956—1970

Kuva 8.
Aarne Laitakari 1890—1975
Kunniajäsen 1961—1974
Kunniapuheenjohtaja 1974—1975
Honorary Member 1961—1974
Honorary President 1974—1975

Kuva 9.
Eugène Wegmann 1896—1982
Kunniajäsen 1961—1982
Honorary Member 1961—1982

Kuva 10.
Väinö Auer 1895—1981
Kunniajäsen 1964—1979
Kunniapuheenjohtaja 1979—1981
Honory Member 1964—1979
Honorary President 1979—1981

Kuva 11.
Hans Hausen 1884—1979
Kunniajäsen 1965—1979
Honorary Member 1965—1979
(photo: Åbo Akademi)

muuta kuin geologeja. Suurimmat ammattiryhmät muiden joukossa olivat:

diplomi-insinööri	30 %
maisteri, tohtori	27
kemisti	14
maantieteilijä	8
lehtori	7
liikemies	4
lääkäri	4
muuta	6

Muita ammattinimikkeitä olivat esim. metsänhoitaja, kirjailija, tilanomistaja, tohtori-insinööri, tullinhoitaja.

Samanlainen suhde jatkuu 25 vuotta myöhemmin 1961. Geologeja tai vanhempia geologian opiskelijoita oli 52 %, muita 48 %. Viimemainituista olivat yleisimmät:

maisteri, tohtori, professori	32 %
diplomi-insinööri	31
liikemies	5
lehtori	4
metsänhoitaja	3
muuta	25

Muista ammattinimikkeistä mainittakoon arkkitehti, arkeologi, autoilija, kemisti, konsuli, ekonomi, lääkäri, malminetsijä, pankinjohtaja.

Sääntöjen mukaan seuran jäseneksi voidaan valita myös ulkomaalaisia, mutta heitä saa olla jäsenistössä korkeintaan 1/3. Ensimmäiset ulkomaalaiset (H. Backlund ja E. Wegmann) liittyivät seuraan jo 1927 ja sen jälkeen on heidän lukumääränsä kasvanut sitä mukaa kuin ulkomaiset kontaktit eri maiden geologien välillä yleistyivät. Vuoden 1985 jäsenluettelon mukaan oli ulkomaalaisia seuran jäseniä 137 henkilöä. Tämä luku voi kuitenkin olla liian suuri, sillä heidän kuolemastaan ei tule tänne yhtä helposti tietoa kuin kotimaisista jäsenistä. Eniten ulkomaalaisia jäseniä on Ruotsista. Myös muista pohjoismaista sekä USA:sta, Sveitsistä, Kanadasta ja Englannista on useita jäseniä. Vuoden 1986 alussa oli seuran kokonaisjäsenmäärä 1069, josta kotimaisia jäseniä 918.

Ensimmäiset kirjeenvaihtajajäsenet seura sai 1932. Nämä olivat professorit A. Vendl Unkarista, A. Öpik Eestistä ja E. Wegmann Sveitsistä. Kaikkiaan on seuralla ollut 26 kirjeenvaihtajajäsentä. Tällä hetkellä heitä on 10.

Kunniajäseniä on seuralla ollut kaikkiaan 13, ensimmäisenä prof. Pentti Eskola 1943 (kuva 5). Muut kunniajäsenet ovat olleet: prof. L. H. Borgström 1948—1954 (kuva 6), prof. W. Wahl 1956—1970 (kuva 7), prof. A. Laitakari 1961—1974 (kuva 8), prof. E. Wegmann 1961—1982 (kuva 9), prof. V. Auer 1964—1979 (kuva 10), prof. H. Hausen 1965—1979 (kuva 11), prof. M. Saksela 1968—1977 (kuva 12), prof. Th. G. Sahoma 1970—1983 (kuva 13). Nykyään seuralla on neljä kunniajäsentä, professorit A. Simonen (kuva 14), K. Neuvonen (kuva 15), M. Härme (kuva 16) ja A. Kahma (kuva 17). Lisäksi seuralla on korkeimpana kunnianosoituksena ollut

kolme kunniapuheenjohtajaa, prof. P. Eskola 1953—1964, prof. A. Laitakari 1974—1975 ja prof. V. Auer 1979—1981.

Säännöt

Kun jo seuran perustavassa kokouksessa valittiin komitea laatimaan sääntöehdotusta, osoittaa se, että seurasta jo alunperin oli tarkoitus tehdä pysyvä elin. Jo kuukautta myöhemmin pidetyssä seuraavassa kokouksessa hyväksyttiin uudet säännöt. Seuran nimeksi tuli Geologinen yhdistys (Geologiska föreningen). Se oli aluksi epävirallinen, rekisteröimätön yhdistys ja pysyikin sellaisena pitkän aikaa.

Seuran ensimmäiset säännöt ovat lyhykäisyydessään varsin selkeät. Yhdistyksen tarkoituksena oli mineralogisen ja geologisen tutkimuksen edistäminen erityisesti Suomen olosuhteita silmälläpitäen. Toiminta rajoittui aluksi kokouksiin, joissa pidettiin esitelmiä, keskusteltiin niiden johdosta sekä näytettiin ja selostettiin kivilajeja. Yhdistyksen jäseneksi pääsi jokainen mineralogian ja geologian tutkimuksesta kiinnostunut kansalainen. Kokousten ajatkin oli määrätty. Niitä pidettiin lokakuun, marraskuun, helmikuun ja huhtikuun viimeisenä pyhättömänä perjantaina. Ylimääräisiä kokouksia voitiin pitää tarpeen mukaan.

Toimihenkilöt puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri ja varasihteeri valittiin lokakuun kokouksessa vuodeksi eteenpäin. Vaalit toimitettiin suljetuin lipuin ja yksinkertaisella äänten enemmistöllä.

Seuraavat säännöt ovat vuodelta 1907. Nimeksi tuli nyt Helsingin geolooginen yhdistys. Yhdistyksen toimintaan lisättiin retkeilyt ja kirjoitukset sekä geologian harrastuksen levittäminen. Jäsenet olivat vuosijäseniä, vakinaisia jäseniä ja kunniajäseniä. Viimemainittuja ei kuitenkaan nimitetty vielä moneen vuosikymmeneen. Niiden lukumäärä oli rajoitettu kymmeneen.

Yhdistyksen toimihenkilöt olivat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri, joka samalla toimi rahastonhoitajana. Nämä muodostivat yhdistyksen johtokunnan. Se hoiti käytännössä

yhdistyksen toiminnat, järjesti kokoukset syyskuun ja toukokuun välisenä aikana, suunnitteli retkeilyt, esitti kunniajäsenet vuosikokouksessa ja antoi luvan yhdistykseen kuulumattomille henkilöille osallistua kokouksiin.

Uudet jäsenet valittiin kahden jäsenen ehdotuksesta. Jäsenmaksu oli määritelty kolmeksi markaksi, vakinaiselta jäseneltä perittiin 50 markkaa. Viimemainituista maksuista muodostettiin erityinen rahasto, jonka käytöstä piti erikseen sopia.

Maaliskuussa pidettävä vuosikokous oli samalla myös toimihenkilöiden vaalikokous, jossa valittiin lisäksi kaksi tilintarkastajaa. Uuden johtokunnan valtuudet alkoivat heti vuosikokouksen jälkeen.

Nämä uudet säännöt olivat paljon yksityiskohdaisemmat ja n. kolme kertaa pidemmät kuin vanhat, kahdenkymmenen vuoden takaiset säännöt.

Seuraavat säännöt ovat vuodelta 1923. Yhdistyksen nimi pysyi samana, vain siinä ollut oikeinkirjoitusvirhe oli korjattu.

Uusissa säännöissä oli yhdistyksen kotipaikaksi määrätty Helsingin kaupunki. Samoin niissä oli määritelty tarkemmin jäsenen eroaminen yhdistyksestä sekä kokouksista tiedoittaminen. Jäsenmaksut korotettiin 15:ksi ja 200:ksi markaksi. Vaalikokous määriteltiin vuoden viimeiseksi kokouspäiväksi. Yhdistyksen johtokunta muutui hallitukseksi, jonka toimiaika alkoi vuoden ensimmäisenä päivänä. Myös yhdistyksen purkautumisesta oli säännöissä määräys.

Säännöt muuttuivat jälleen 1932. Kovin paljon uutta ei enää tullut esille. Yhdistyksen nimesi tuli Suomen Geologinen Seura ry, Geologiska Sällskapet i Finland r.f. Uudeksi jäsenmuodoksi vahvistettiin kirjeenvaihtajajäsen. Sen ja kunniajäsenien valitsemistapoja tarkennettiin. Myös tieteellisiä yhteisöjä voitiin valita Seuran vuosijäseniksi. Jäsenmaksuiksi määrättiin 50 markkaa/vuosi ja vakinaisilla 600 markkaa kerta kaikkiaan. Ensimmäiset kirjeenvaihtajajäsenet nimettiin jo samana vuonna.

Vaalikokous määrättiin pidettäväksi joulukuussa. Myös maininta seuran nimen kirjoittajista oli uusi.

Seuraavissa säännöissä vuodelta 1950 oli melko paljon uutta asiaa. Seura voi niiden mukaan toimittaa ja kustantaa tieteellisiä ja yleistajuisia julkaisuja, harjoittaa julkaisutoimintaa, ottaa vastaan lahjoituksia ja jälkisaadoksia sekä omistaa kiinteistöjä. Jäsenistössä oli ulkomaalaiset otettu omaksi ryhmäksi. Heitä oli jo pitkän aikaa kuulunut seuraan. Uutena jäsenmuotona lisättiin 1953 kunniapuheenjohtaja, joita voi olla vain yksi kerrallaan. Kunniapuheenjohtajaksi, kunniajäseneksi sekä kirjeenvaihtajajäseneksi kutsumista täsmennettiin.

Jäsenmaksun suuruus jätettiin vuosikokouksen päätettäväksi. Vakinaisen jäsenen maksu on tämä 15 kertaisena. Hallitus muodostettiin seitsemänjäseniseksi: puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri, rahastonhoitaja ja kolme lisäjäsentä, kaikkien on oltava kotimaisia jäseniä. Varapuheenjohtajasta tulee seuraavana vuonna puheenjohtaja. Sihteeri ja rahastonhoitaja valitaan vuorovuosina kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Lisäksi heille maksetaan palkkio. Edelleen on tarkoin määritelty hallituksen eri jäsenten tehtävät. Vuosikokouksessa valitaan myös tilintarkastajille varamiehet. Kokouskutsujen toimittamista jäsenistölle täsmennettiin, samoin seuran sääntöjen muutoksia ja seuran purkaantumisen seuraamuksia.

Seuran kuudennet ja vieläkin voimassa olevat säännöt ovat vuodelta 1966, oikeusministeriössä ne hyväksyttiin 1967. Kovin paljon uutta ei niissä ollut, pääasiassa edellisten sääntöjen modernisointia.

Rahastonhoitajan nimike muutettiin taloudenhoitajaksi. Erottamista seurasta täsmennettiin. Tilintarkastajat suorittavat myös seuran hallinnon tarkastuksen. Myös hallituksen lisäjäsenten valinnassa oli vähäinen muutos, kun edellisen vuoden puheenjohtaja siirtyy yhdeksi lisäjäseneksi. Vaalikokouksessa jäi siten valittavaksi kaksi lisäjäsentä hallitukseen. Hallituksen lisäksi voi

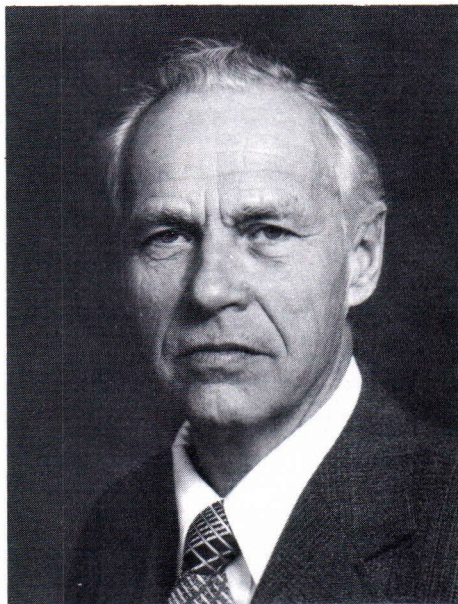
Kuva 12.
Martti Saksela 1898—1977
Kunniajäsen 1968—1977
Honorary Member 1968—1977

Kuva 13.
Thure Georg Sahama 1910—1983
Kunniajäsen 1970—1983
Honorary Member 1970—1983

Kuva 14.
Ahti Simonen
Kunniajäsen vuodesta 1979
Honorary Member from 1979

Kuva 15.
Kaarlo Juhani Neuvonen
Kunniajäsen vuodesta 1983
Honorary Member from 1983

Kuva 16.
Maunu Härme
Kunniajäsen vuodesta 1984
Honorary Member from 1984

Kuva 17.
Aarno Kahma
Kunniajäsen vuodesta 1984
Honorary Member from 1984

kymmenen seuran jäsentä hallituksen kautta kutsua koolle seuran kokouksen määrätyn asian käsittelemistä varten. Vuosikokoukselle määrätään erikseen oma puheenjohtaja ja kaksi pöytäkirjan tarkastajaa. Sääntöjen muutosehdotus on tästä lähtien käsiteltävä kahdessa peräkkäisessä vähintään kahden viikon välein pidettävässä kokouksessa.

Suomen Geologisen Seuran toiminta

Hallinto

Jo alusta alkaen oli seuralla puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri ja varasihteeri, jotka käytännössä johtivat seuran toimintaa. Varasihteerin toimi jäi kuitenkin jo viiden vuoden kuluksi täyttämättä. Säännöistä varasihteeri jätettiin pois 1907, jolloin muut em. toimihenkilöt muodostivat yhdistyksen johtokunnan. Kun hallitus (ent. johtokunta) 1950 muuttui seitsenhen-

kiseksi tulivat siinä helpommin edustetuiksi eri maakunnat, piirit ja toimialat. Sihteerin toimi jaettiin kahtia, rahastonhoitajan toimen perustamisen jälkeen. Edelleen hallitukseen tuli kuulumaan kolme joka vuosi valittavaa lisäjäsentä. Seuraavassa sääntöuudistuksessa lisäjäsentä tuli olemaan vain kaksi, kun edellisen vuoden puheenjohtaja jäi kuulumaan hallitukseen. Samalla myös rahastonhoitajan nimike muutettiin taloudenhoitajaksi.

Vuoden 1950 sääntöjen mukaan sihteeri ja rahastonhoitaja valitaan kahdeksi vuodeksi vuorovuosina. Tätä kohtaa ei kuitenkaan tarkkaan noudatettu. Jo ensimmäinen rahastonhoitaja R. Repo oli toimessaan kolme vuotta, seuraava I. Salli kuusi vuotta ja kolmas, K. Meriläinen kokonaista 11 vuotta. Välillä tosin (1966) muuttivat säännötkin, jolloin vuorovalinta taas poistettiin.

Vuoden 1950 säännöissä oli määrätty, että va-

rapuheenjohtaja tulee seuraavana vuonna puheenjohtajaksi. Tätä käytäntöä oli jo seurassa noudatettukin, nyt se vahvistettiin sääntömääräiseksi. Aiemmin oli tässä suhteessa ollut suuria vaihteluita. Ensimmäinen puheenjohtaja F. J. Wiik toimi tehtävässään kahdeksan vuotta yhtämittaa ja varapuheenjohtaja K. A. Moberg vielä vuoden kauemmin. Toisena puheenjohtajana oli W. Ramsay (kuva 3) yhtämittaa 11 vuotta Sederholmin ollessa koko ajan varapuheenjohtajana. Sen jälkeen tilanne tasaantui. Useimmat seuran geologijäsenistä toimivat sihteereinä tai puheenjohtajina, tavallisesti ensin sihteerin toimessa. Eräät toimivat puheenjohtajana pariinkin otteeseen. Aarne Laitakari oli seuran toimihenkilönä 8 vuotta, yleensä silloin kun seura täytti tasaisia vuosikymmeniä.

Sihteerinä toimi B. Frosterus 10 vuotta, E. Mikkola kahdeksan vuotta ja M. Saxén (Saksela) viisi vuotta.

Aarne Laitakari on 50- ja 75-vuotishistorioissa esittänyt Seuran siihenastiset toimihenkilöt vuosina 1886—1961. Täydellisyysden vuoksi luetaan seuraavassa tärkeimmät toimihenkilöt myös vuosilta 1962—1986. Varapuheenjohtajaa ei ole mainittu, koska se on aina ollut seuraavana vuonna puheenjohtaja.

Kokoukset

Suomen Geologisen Seuran tärkein toimintamuoto on koko sen olemassaolon ajan ollut kokousten pitäminen. Näissä kuullaan esitelmiä, keskustellaan niiden johdosta ja käsitellään seuralle kuuluvia ns. juoksevia asioita. Viimemainittuja ovat esim. jäseneksi hyväksyminen, hallituksen toimien selostaminen ja hyväksyminen, tärkeimpien päätösten tekeminen, toiminnan suunnittelu, saatujen kirjelmien johdosta keskusteleminen sekä jäsenten tekemät ehdotukset ja aloitteet.

Puheenjohtaja	Sihteer	Rahastonhoitaja, vsta 1967 lähtien taloudenhoitaja
1962 Aimo Mikkola	Matti Laitala	Kauko Meriläinen
1963 Oke Vaasjoki	»	»
1964 Esko Peltola	Fredrik Pipping	»
1965 Heikki Ignatius	»	»
1966 Valto Veltheim	Heikki Niini	»
1967 Heikki Tuominen	»	»
1968 Nils Edelman	Lea Aho	»
1969 Veikko Valovirta	»	»
1970 Heikki Paarma	Eero Kae	»
1971 Toivo Siikarla	»	»
1972 Rolf Boström	»	»
1973 Kalevi Kauranne	»	Erna Kuusisto
1974 Pauli Isokangas	Maija Haavisto	»
1975 Heikki Papunen	»	»
1976 Raimo Kujansuu	Kauko Laajoki	»
1977 Marjatta Okko	»	Marjatta Perttunen
1978 Ilkka Laitakari	Kalevi Korsman	»
1979 Ilmari Haapala	»	»
1980 Kauko Korpela	Paavo Vuorela	Marjatta Perttunen ja Sinikka Roos
1981 Pentti Alhonen	»	Sinikka Roos
1982 Lauri Hyvärinen	Hannu Huhma	»
1983 Tauno Piirainen	»	»
1984 Kai Hytönen	Mary von Knorring	»
1985 Juhani Nuutilainen	»	»
1986 Joakim Donner	Kristiina Aro	»

Kokouksissa pidetään edelleen muistopuheita suomalaisista ja myös huomattavimmista ulkomaalaisista vainajista. Ensimmäiset muistopuheet olivat Furuhelmista 1887 ja Gyllingistä 1889. Muita huomattavia muistopuheita on pidetty seuran ensimmäisistä pitkäaikaisista toimihenkilöistä professori Wiikistä 1910, professori Ramsaystä 1928 ja professori Sederholmista 1934 sekä kunniapuheenjohtajista Eskola 1964, Laitakari 1975 ja Auer 1981.

Alkuaikana oli määrätty päivätkin, jolloin kokoukset pidetään, myöhemmin vain ajankohdat syskuusta toukokuuhun. Viimeisten sääntöjen mukaan hallitus määrää kokousten pitämisestä.

Kahden kokouksen ajankohdat on kuitenkin säännöissä määrätty. Nämä kokoukset ovat vaalikokous joulukuussa ja vuosikokous helmikuussa. Näidenkin kokousten ajankohdat ovat eri aikoina ja eri säännöissä jonkin verran vaihdelleet.

Vaalikokous ja vuosikokous ovat olleet seuran tärkeimmät kokoukset. Edellisessä valitaan seuraavan toimintavuoden toimihenkilöt, ennenkaikkea puheenjohtajan ja sihteerin vaalit ovat tärkeitä. Seuran jäsenkunnan viimeaikaisen voimakkaan kasvun vuoksi on puheenjohtaja yleensä koetettu valita siten, että mahdollisimman monet geologian alat ja maan eri osat tulisivat siinä vuoronperään edustetuiksi. Tässä onkin suurin piirtein onnistuttu, vaikkei siitä ole olemassa mitään kirjoitettuja ohjeita tai sääntöjä. Jos maa-seudulla tai Lapissa toimiva puheenjohtaja ei voi päästä jokaiseen kokoukseen, on sitä varten olemassa varapuheenjohtaja.

Vuosikokouksessa hyväksytään (tai hylätään) edellisen vuoden toimintakertomus ja tilinpäätös. Viimemainitun hyväksymisen jälkeen vapautuu edellisen vuoden hallitus ainakin muodollisesti taloudellisesta vastuusta.

Alkuaikoina pidettiin neljä kokousta vuodessa. Viime vuosikymmeninä on niiden määrä vaihdellut kuudesta kymmeneen. Kun sotavuosina asekelpoinen geologikunta oli miltei sataprosenttisesti »siellä jossakin», hiljeni seuran kokoustoimintakin huomattavasti. Neljänä sota-vuotena pidettiin vain 2—3 kokousta vuodessa.

Seuran kokousten pitopaikka ei ole paljoakaan eri aikoina vaihdellut. Useimmiten se on ollut Helsingin yliopiston geologian laitoksen tiloissa. Tietävästi kautta aikain on myös ollut tapana jatkaa seuran kokousta vapaamuotoisena jossain lähitieneon ravintolassa. Symposiumien yhteydessä kokouksia on myös pidetty Turussa ja Oulussa.

Kokousten tärkein ohjelmanumero on ollut esitelmien pitäminen. Samassa kokouksessa on pidetty 1—2 esitelmää. Pöytäkirjojen mukaan on seurassa 100 vuoden aikana pidetty yhteensä 1157 esitelmää ja pitempää tiedonantoa. Tämä merkitsee sitä, että keskimäärin n. joka toisessa kokouksessa on pidetty kaksi esitelmää.

Esitelmien jälkeen on tavallisesti seurannut keskustelu, josta on saattanut viritä kiivaskin väittely. Vuosisadan alkuvuosina väiteltiin seuran kokouksissa innokkaasti siitä, oliko järvi- ja suomalmien muodostuminen epäorgaaninen tapahtuma vai liittyikö siihen myös elimellistä toimintaa. Ja vanhempi geologipolvi muistaneekin rannansiirtymistä koskevat kiivaat väittelyt, joihin osallistuivat ainakin herrat Hyypä, Leiviskä ja Sauramo. Tällaisen väittelyn aikana Hyypä joutui kerran toteamaan, miten Sauramo diakuvasta väitti hänen selkäreppuaan tyypilliseksi rantamuodostuman pallekiveksi. Ja tämän kirjoittaja muistaa prof. Eskolan varsin kovasanaisesti puuttuneen ainakin kaksi kertaa esitelmää seuranneen keskustelun kulkuun.

Paitsi kotimaisia jäseniä ovat esitelmiä pitäneet myös ulkomaalaiset vierailijat, joista monet ovat olleet seuran jäseniä tai kirjeenvaihtajajäseniä. Ulkomaisten kontaktien lisääntyessä on näiden esitelmien suhteellinen osuus seurassa jatkuvasti kasvanut. Kun ensimmäisen 50 vuoden aikana oli seurassa pidetyistä esitelmistä vain 2,7 % ulkomaalaisten pitämiä, olivat vastaavat prosenttiluvut toisen puolivuosisadan alku- ja loppupuoliskolla 7,8 % ja 13,3 %. Ensimmäinen ulkomainen esitelmä oli 1889 A. E. Törnebohm, sittemmin Ruotsin geologisen tutkimuslaitoksen johtaja, joka esitelmöi Skandinavian vuoristosta. Seuraava ulkomainen esitelmä oli neljä

vuotta myöhemmin G. de Geer, joka piti esitelmän maassamme silloin aivan uudesta asiasta, rannansiirtymisestä Suomenlahden rannikolla. Heti tämän esitelmän jälkeen alkoi maassamme vilkas rannansiirtymisen tutkimus. Kaikkiaan ovat ulkomaalaiset seurassa vuoden 1985 loppuun mennessä pitäneet 74 esitelmää.

Varsinkin alkuvuosikymmeninä, jolloin maamme geologikunta oli vähäinen, keskittyi esitelmien pitäminen muutamien harvojen tehtäväksi. Uutterin esitelmöijä oli Sederholm, joka jo 24-vuotiaana vuonna 1887 piti ensimmäisen esitelmänsä. Se käsitteli maaperägeologiaa (kuten hänen ensimmäiset julkaisunsakin). Kaikkiaan hän piti seurassa 91 esitelmää, keskimäärin miltei kaksi esitelmää vuodessa, viimeiset vielä vähän ennen kuolemaansa 1934. Muita ahkeria esitelmien pitäjiä olivat Eskola 71 esitelmää ja Laitakari 70 esitelmää. Ramsay esitelmöi 60 kertaa, Borgström 41, Väyrynen 36 ja Sauramo 27 kertaa. Pariinkymmeneen esitelmään yltivät vielä Wahl, Wiik, Saksela, Frosterus, Hackman ja Kranck. Nämä 13 geologia ovat pitäneet n. puolet seuran esitelmistä. Geologikunnan nopea kasvu viimeisinä vuosikymmeninä on aiheuttanut, että tällaisiin saavutuksiin ei enää nykyään voi päästä. Lisäksi geologisia esitelmää pidetään paitsi Geologisessa Seurassa eräissä muissakin yhteisöissä nim. Geologiliiton, Rakennusgeologisen yhdistyksen, Mineralogisen seuran, Vuorimiesyhdistyksen geologijaoston, Maantieteellisen Seuran ja Suoseuran kokouksissa.

Esitelmien aiheet ovat vaihdelleet suuresti. Petrografia, mineralogia, alueellinen kallioperägeologia ja kvartaarigeologia ovat olleet yleisimmät aiheet. Vanhimman geologipolven edustajat, kuten Berghell, Gylling, Hackman, Ramsay, Sederholm ja Wiik pitivät myös kvartaarigeologisia esitelmää. Varsinaisia kvartaarigeologeja ei tuolloin vielä ollut, sen opetus yliopistossa alkoi vasta 1930 -luvulla.

Eskolan ensiesiintyminen seuran esitelmöijänä tapahtui samana vuonna, kun hän liittyi seuran, Sauramon ja Laitakarin vuotta myöhem-

min seuraan liittymisestään. Malmigeologiaa aiheita rupesi ilmestymään ohjelmaan varsinkin Outokummun löytymisen jälkeen ja viime vuosikymmeninä ne ovat olleet varsin yleisiä. Myös muita käytännön elämään läheisesti liittyviä aiheita, kuten rakennusgeologiaa ja sovellettua geofysiikkaa, on nykyaikaa kohti lisääntyvässä määrässä. Yleisestä geologiasta ja menetelmistä on ollut useita esitelmää, samoin turvegeologias-ta. Viime vuodet ovat tuoneet myös automaattisen tietojen käsittelyn ja elektroniikan esitelmien aiheiden piiriin. Matka- ja kongressiselostukset ovat niinkään olleet melko yleisiä. Voidaan sanoa, että koko geologian laaja kenttä on ollut esitelmien aihepiirinä.

Yhteenvetona voidaan laskea, että seurassa pidetyistä 1157:stä esitelmästä on käsitellyt petrografiaa ja alueellista kallioperägeologiaa 34,5 %, kvartaari- ja glasiaaligeologiaa 19 %, malmigeologiaa 14 %, mineralogiaa 8 %, geofysiikkaa 4 % ja muita aiheita 20,5 %.

Esitelmien kieli oli ensi vuosikymmeninä yksinomaan ruotsi. Ensimmäiset suomenkieliset esitelmät piti arkeologi J. E. Ax (Ailio) vuosina 1895, 1897 ja 1903. Toinen yksinomaan suomea käyttänyt esitelmöijä oli Eskola ja ensimmäisen maailmansodan aikana rupesi suomi yleistymään Laitakarin, Leiviskän, Mäkisen ja Sauramon ansiosta.

Osallistuminen seuran kokouksiin on eri aikoina melkoisesti vaihdellut. On selvää, että alkuvuosina, jolloin seuran jäsenmäärä pysytteli alle 20:n, ei sen kokouksissakaan voinut olla kovin paljon osanottajia. Kymmenkunnan jäsenen mainitaan viime vuosisadan puolella käyneen seuran kokouksissa. Kuluva vuosisadan parina ensimmäisenä vuosikymmenenä vaihteli kokouksissa kävijöiden määrä 10 ja 20 välillä. Vasta 1920-luvun loppupuolella ja 1930-luvulla jäsenmäärän kasvun myötä rupesi kokouksissa kävijäin lukumäärä lisääntymään ja oli sotia edeltäneellä vuosikymmenellä 15:n ja 25:n välillä.

Sotien jälkeen alkoi melko pian vilkas osallistuminen seuran kokouksiin. Lukumäärä pysyt-

teli kuitenkin 1950 -luvulla ja 1960-luvun alkupuolella n. 45 osallistujan tienoilla vaihdellen 39:stä 60:een. Vasta 1970 -luvulla, jolloin jäsenmäärä jyrkästi rupesi nousemaan, päästiin keskiarvoon 58 henkilöä ja 1980 -luvun alkupuolella kävi seuran kokouksissa keskimäärin 77 jäsentä. Kaikkien aikojen ennätys seuran kokouksien esitelmien kuulijamäärässä oli 29. 3. 1984, jolloin lähes 200 henkilöä oli seuraamassa M. Saarniston esitelmää Lapin kullasta (kuva 18).

Aarne Laitakari on seuran 50- vuotis- ja 75 -vuotishistoriikeissaan julkistanut seuran kokouksissa pidettyjen esitelmien nimet. Täydellisyys vuoksi julkaistaan liitteessä I vuosina 1962—1985 pidettyjen esitelmien aiheet, eräät pitkät nimet hieman lyhennettyinä.

Paitsi varsinaisia sääntömääräisiä kokouksia, on seura järjestänyt myös 1—2 päivää kestäviä esitelmätilaisuuksia eli symposioita, joissa on käsitelty määrättyä aihetta. Näitä on vuodesta 1968 lähtien ollut kaikkiaan kymmenkunta. Symposiot ja niiden aiheet ovat olleet seuraavat:

Malmigeologinen symposium, 28.—29. 11. 1968

Espoo, puheenjohtajina A. Mikkola ja H. Tuominen, 12 esitelmää, 133 osanottajaa,

Maaperägeologian päivät, 17.—18. 4. 1969 Espoo, puheenjohtajina V. Valovirta ja E. Hyypä, 11 esitelmää, 68 osanottajaa,

Rakennegeologian päivät, 12.—13. 11. 1970 Espoo, pj:t H. Tuominen, A. Mikkola ja M. Härme, 13 esitelmää, 154 osanottajaa,

Geofysiikanpäivät, 11.—12. 11. 1971 Helsinki, pj:t R. Boström, M. Puranen ja T. Siikarla, 11 esitelmää, 110 ja 105 osanottajaa,

Geokemian symposium Espoo, 9.—10. 11. 1972, 11 esitelmää, 130 osanottajaa,

Sulfidimalmipäivä Helsinki, 15. 11. 1973, 6 esitelmää, joista 4 Neuvostoliitosta, 120 osanottajaa,

Kittilän pienen symposium, 5. 9. 1974, pj. O. Auranen, Kittilän ekskursion yhteydessä, 3 esitelmää, 82 osanottajaa,

Pienois symposium Helsinki, 14. 11. 1974, 4 esitelmää, 74 osanottajaa,

Symposium 1. 9. 1975 Turku, pj. H. Papunen,

13 esitelmää, 61 osanottajaa,

Stratigrafia-symposium Kuopio, 8. 9. 1976, ekskursion yhteydessä, pj:t P. Lindroos, A. Lonka ja Marjatta Okko, 14 esitelmää, 128 osanottajaa,

Malmisymposium 21. 11. 1980, Espoo, pj. I. Haapala, 13 esitelmää, 300 osanottajaa.

Malmiprojektin informaatiotilaisuus, 20. 9. 1983 pj. T. Piirainen, 9 esitelmää, 60 osanottajaa.

Kaikkiaan pidettiin edellämainituissa 12:ssä symposiossa 120 esitelmää ja osanottajia oli niissä yhteensä 1420. Geologisen seuran lisäksi ovat myös eräät muut yhteisöt järjestäneet geologisaiheisia tai geologiaan läheisesti liittyviä symposioita, joihin on lukuisasti osallistunut seuran jäseniä, osaksi esitelmien pitäjinkin.

Retkeilyt

Retkeily on yleensäkin oleellinen osa geologin elämää ja myös Suomen Geologisen Seuran toiminnassa se on ollut mukana alusta alkaen. Jo ensimmäisinä vuosina tehtiin lyhyitä päivän kestäviä retkiä Helsingissä ja sen lähiympäristössä. Retkien johtajana toimi tavallisesti professori Wiik, joka oli hyvin perehtynyt Helsingin seudun geologiaan ja kirjoittanut siitä ensimmäisen väitöskirjansa. Retkille osallistui kymmenkunta tai vähän toistakymmentä seuran jäsentä.

Ensimmäinen pitempi retki tehtiin keväällä 1896 yhdessä Maantieteellisen Seuran kanssa Suursaaren. Retken johtajana toimi silloinen dosentti W. Ramsay, joka Geologisen komission toimeksiannosta oli saaren geologisesti karttoittanut.

Orijärven malmikentälle ja sen ympäristöön tehtiin parikin retkeä, ensimmäinen 1908 ja seuraava 1915. Viimemainittu tapahtui P. Eskolan johdolla, joka juuri oli alueen geologiasta väitellyt tohtoriksi.

Auerin Tulimaan retkikuntaan 1928—1929 osallistui Seuran kustantamana geologijäsenenä tohtori E. H. Kranck.

Ensimmäinen ulkomaille suuntautunut retki tehtiin 9.—14. 5. 1929 Viroon. Mukana oli 23 henkilöä. Hieman myöhemmin 1936 tehtiin Vi-

Kuva 18. Suomen Geologisen Seuran kokous 29. 3. 1984. Läsnä ennätysmäärä kuulijoita, noin 200 henkilöä.
Meeting of the Geological Society of Finland, March 29, 1984. (Photo: Jari Väättäinen)

roon vielä toinenkin retki ja 1939 retkeiltiin Suur-
saarella.

Helsingin lähiympäristöön suoritettiin jatku-
vasti lyhyitä retkiä. Seuraava pitempi retkeily ta-
pahtui Lounais-Suomeen 12.—14. 5. 1930 H.
Hausenin johdolla. Jo seuraavana vuonna tehtiin
samalle alueelle toinen ekskursion 16:n seuran
jäsenen voimin ja tällä kerralla Eskolan opas-
tuksella. Helsingin itäpuolisissa saaristossa re-
tkeiltiin toukokuussa 1933 E. H. Kranckin joh-
dolla ja opastuksella.

Sotavuosina, jolloin seuran toiminta muuten-
kin oli lamassa ei järjestetty retkiä, eikä muuta-
maan vuoteen sotien jälkeenkään. Ensimmäinen
retki sodan jälkeen tehtiin 1950 Lappeenrantaan
ja Imatralle, jossa tutustuttiin mm. Imatran rau-
tatehtaaseen. Neljä vuotta myöhemmin seura jär-
jesti VI:n Pohjoismaisen geologikongressin
toukokuussa Helsingissä. Sen yhteydessä oli
kaikkiaan seitsemän ekskursion pääasiassa
Etelä-Suomessa. Näistä oli kolme kallioperäret-

keä, kaksi kaivosretkeä ja kaksi käsitteli kvar-
tääri-geologiaa. Kongressiin ja sen retkeilyihin
osallistui yhteensä 186 henkilöä, joista 68 oli ul-
komaalaisia, pääasiassa Pohjoismaista. Seuran
jäsenet pitivät kongressissa kaikkiaan 18 esitel-
mää ja toimivat retkien johtajina ja oppaina.

Seuran jäsenmäärän yhä lisääntyessä vilkastui
myös sen ekskursiontoiminta huomattavasti. Se-
uraavassa on luettelomaisesti mainittu Suomen
Geologisen Seuran toimesta järjestetyt yli vuo-
rokauden kestäneet retket vuoden 1950:n jälkeen.

1951, toukokuussa, 11.—13. 5., Lohjan — Kis-
kon alue;

1957, 11.—13. 5. Gotlanti, lentäen, johtajana A.
Laitakari, paikallisena oppaana prof. I. Hess-
land, osanottajia 25 henkeä;

1962, 5.—6. 5. Lahti—Kouvola, maa- ja kallioperäkohteita, oppaana E. Hyyppä, 28 osanot-
tajaa;

1963, 16.—17. 5. Parainen—Turku—Naantali,

Kuva 19. Suomen Geologisen Seuran ja Vuorimiesyhdistyksen yhteisellä syyssekskursiolla 1984 kuunnellaan selostusta Kemin Ala-Penikan platinamineralisaatiosta.
Excursion in Ala-Penikka, Kemi, September 1984. (Photo: Riitta Korhonen)

kallioperä- ja maaperäkohteita, oppaina A. Metzger, K. J. Neuvonen ja B. Ohlson;
1964, 6.—11. 9. Lappi, kallioperä-, maaperä- ja malmikohteita, johtaja H. Paarma, lisäksi 14 opasta, 40 osanottajaa;
1965, 6.—9. 9. Pohjois-Karjala ja -Savo, Kareliiden stratigrafia ja rakenne, johtaja M. Härme, 8 opasta, 25 osanottajaa;
1966, 10.—24. 11. Kanarian saaret, johtajana K. Virkkala ja oppaana prof. H. Hausen, 17 osanottajaa;
1972, 14.—15. 9. Pohjois-Karjala ja Parikkala, kaivos- ja kallioperäkohteita, 7 opasta;
1973, 6.—7. 9. Savonlinna—Mikkeli, kallioperä-, maaperä- ja kaivoskohteita, 12 opasta;
1974, 4.—6. 9. Kittilä—Sodankylä, kallioperä-, maaperä- ja malmigeologisia kohteita, ekskursioon liittyi maaperägeologinen symposium, useita oppaita, 82 osanottajaa;
1975, 2.—3. 9. Parainen—Nauvo, kallioperää ja maaperää, johtajina R. Boström ja Juusti, 28

ja 22 osanottajaa;
1976, 9.—10. 9. Kuopio—Pohjois-Karjala, kallioperä- ja maaperää, useita oppaita, 90 osanottajaa, liittyi Kuopion stratigrafiasymposiumiin;
1979, 7.—8. 5. Helsingin ympäristö, kallioperä- ja maaperää, Marjatta Virkkunen, P. Oivanen, oppaina M. Härme, I. Laiti, K. Virkkala, 58 osanottajaa;
1982, 17.—18. 5. Kaakkois-Suomi, kallioperä- ja maaperää, oppaina A. Vormaa, I. Haapala, Maija Haavisto, H. Rainio, 47 osanottajaa;
1983, 20.—22. 9. Oulu ja Kuhmo, malmikohteita, oppaina T. Piirainen, E. Hanski, M. Saarnisto, K. Taipale, Oulussa 60, Kuhmossa 20 osanottajaa;
1984, 3.—5. 9. Länsi- ja Keski-Lappi, johtajana T. Vuotovesi, useita oppaita, lähes 100 osanottajaa, myös Ruotsista (kuva 19).

Mainittakoon, että myös muut geologian alalla toimivat järjestöt ja yhdistykset ovat tehneet eks-

kursioita, osaksi yhteistyössä keskenään tai Geologisen Seuran kanssa.

Julkaisutoiminta

Tiedonantoja ja Bulletin

Seuran pöytäkirjoja ruvettiin vuodesta 1916 alkaen painattamaan nimellä Helsingin Geologisen Yhdistyksen tiedonantoja. Nämä olivat aluksi *Teknikern-lehden* eripainoksia. Ne sisälsivät kokoukselostuksia sekä luettelon kunkin vuoden esitelmistä. Toisista esitelmistä oli melko pitkät ja täydelliset selostukset, joistakin ne puuttuivat kokonaan. Esitelmien nimetkään eivät aina olleet täydellisiä tai oikeita. Näyttää siltä, että suomenkielistenkin esitelmien nimet julkaistiin ruotsiksi.

Vuosina 1921—1923 toimitettiin kokouspöytäkirjat erillisinä vihkoina. Niiden esitystyylillä oli samantapainen kuin *Teknikern-lehdessä* julkaistujen selostusten. Tämän vaatimaton julkaisutoiminta päättyi jo 1923, ilmeisesti rahoitusvaikeuksien vuoksi.

Seuran jäsenmäärän jatkuvasti kasvaessa ja toiminnan muutenkin aktivoituessa rupesi oman julkaisusarjan aikaansaaminen tuntumaan välttämättömältä. Vuonna 1926 asetettiin tätä pohdimaan julkaisutoimikunta, johon kuuluivat silloinen puheenjohtaja Laitakari ja sihteeri Saxén (Saksela) sekä lisäksi professorit Eskola, Ramsay ja Sederholm. Seuran puheenjohtaja ja sihteeri olivat toimikunnan vaihtuvia jäseniä. Toimikunta ryhtyi ensimmäiseksi etsimään hankkeelle varoja ja onnistuikin saamaan valtiolta avustusta seuraavana vuonna 10.000 markkaa. Toimikunnan ehdotuksen mukaan painatuksen hoitaa ja kirjoitukset hyväksyy julkaisukomitea, johon kuuluvat seuran puheenjohtaja ja sihteeri sekä kolme muuta seuran jäsentä. Ja niin pääsi ensimmäinen Suomen Geologisen Seuran julkaisu ilmestymään 1929. Se liitettiin silloisen Geologisen toimikunnan *Bulletin*-julkaisusarjaan numerona 85. Seuran julkaisusarjalla oli tämän lisäksi myös oma nimi: *Comptes Rendus de la Société Géologique de Finlande*. Pitkän aikaa vielä tä-

män jälkeenkin kuuluivat Seuran bulletiinit myös toimikunnan ja tutkimuslaitoksen *Bulletin*-sarjaan, mikä tuntuvasti helpotti painatus- ja jake-lukustannuksia.

Ensimmäinen Seuran *Bulletin* sisälsi seuran kokoukselostukset vuosilta 1924—1927, 12 lyhyttä abstraktia tai puheenvuoroa sekä viisi tieteellistä kirjoitusta. Ensimmäisen bulletiinin artikkelien kirjoittajat olivat Eskola, Kranck, Wegmann ja Väyrynen.

Käytännössä seuran julkaisusarjan toimittajana oli vuoden 1950 loppuun saakka seuran sihteeri. Vuodesta 1951 lähtien valittiin erikseen julkaisutoimittaja. Tätä tointa ovat hoitaneet, aikajärjestyksessä lueteltuna K. Rankama, S. Kaitaro, J. Seitsaari, O. Vaasjoki, K. Virkkala, Marjatta Okko, M. Lehijärvi, P. Lahermo, I. Laiti ja S. Lahti. Kirjoitusten tieteellisestä pätevydestä eli hyväksymisestä painettavaksi on huolehtinut erityinen toimituskunta, johon on kuulunut kolme seuran valitsemaa jäsentä sekä itseoikeutettuina Geologisen tutkimuslaitoksen johtaja (ylijohtaja) ja seuran kulloinenkin puheenjohtaja. Lisäksi on joskus käytetty ulkopuolisia asiantuntijoita.

Seuran 50-vuotisjuhla-julkaisua varten 1936 ei ollut erityistä julkaisutoimikuntaa, vaan sen toimitti silloinen seuran sihteeri E. Hyypä. Tämä juhla-julkaisu käsitti 506 sivua ja 27 kirjoitusta, joista viisi oli ulkomailta.

Erilliset julkaisutoimikunnat valittiin kahta myöhempää arvokasta ja laajaa seuran nidettä varten. Ensimmäinen näistä ilmestyi professori Pentti Eskolan 65-vuotispäiväksi 1947. Se sisälsi 24 artikkelia, joista puolet ulkomaalaisten geologien kirjoittamia ja käsitti yhteensä 320 sivua. Toinen oli 1961 ilmestynyt Suomen Geologisen Seuran 75-vuotisjuhla-julkaisu. Siinä oli 30 kirjoittajaa, joista yhdeksän ulkomailta ja se käsitti 515 sivua. Kummankin julkaisun toimittaja oli K. Virkkala.

Vuoden 1985 loppuun mennessä oli seuran julkaisusarjaa ilmestynyt kaikkiaan 57 numeroa eli keskimäärin yksi numero vuodessa. Vain sota-vuosina 1940 ja 1942 jäi *Bulletin* ilmestymättä,

mutta toisaalta sen jälkeen on viisi numeroa ilmestynyt kaksiosaisena. Vuonna 1968 julkaisusarjan nimi muutettiin muotoon Bulletin of the Geological Society of Finland ja se alkoi ilmentyä itsenäisenä erillään tutkimuslaitoksen Bulletinista. Samalla sen painoasu muuttui kaksipalstaiseksi.

Yhteensä on seuran Bulletinissa vuoden 1985 loppuun mennessä julkaistu 39 tiedonantoa ja abstraktia sekä 660 tieteellistä artikkelia. Näiden kokonaissivumäärä on 9571. Artikkelit jakaantuvat geologian eri alojen kesken seuraavasti:

petrografia	154 art.	23,3 %
mineralogia	161 »	24,4
kvartaärigeologia	68 »	10,3
malmigeologia	54 »	8,2
(geo)kemia	51 »	7,7
alueell. kallioperägeol.	39 »	5,9
glasiaaligeologia	39 »	5,9
sedimentit ja sed.kivet	31 »	4,7
muita	63 »	9,3
	660 art.	100,0 %

Ylläoleva jakauma on katsottava likimääräiseksi, sillä eräät kirjoitukset voi lukea kuuluvaksi pariin osa-alueeseen.

Jakauma ei kovin paljon poikkea sivulla 14 esitetystä esitelmien aihejakaumasta. Suurin ero on mineralogisissa kirjoituksissa, joita on 23 %, kun taas esitelmistä oli mineralogisia vain 8 %. Mutta mineralogeilta puuttuukin oma julkaisusarja, sen sijaan oma seura heillä on.

Viime aikoina ovat lisääntyneet varsinkin geokemialliset, malmigeologiset ja paleontologiset kirjoitukset. Myös atk, elektroniikka, informaatiotekniikka ja geofysiikka ovat tulleet kirjoitukseen mukaan.

»Geologi»

Suomen Geologisen Seuran äänenkannattajaksi perustettu »Geologi» alkoi ilmestymisensä vuoden 1949 alusta. »Geologin» ensimmäisen numeron ensi sivulla on Pentti Eskolan hahmotellut

sen tehtävät ja suurin piirtein tämä ohjelmanjulistus on pitänyt paikkansa lehden ilmestymisen 37 vuoden aikana.

»Geologin» ensimmäisenä päätoimittajana oli sen perustamisedotuksen eräs allekirjoittajista, V. Okko. Kaikkiaan on tätä tehtävää hoitanut 16 geologia.

»Geologissa» on julkaistu pikku tietoja ja lyhyitä kirjoituksia geologian eri aloilta. Se sisältää hajanaisia tiedonantoja myöskin lähitieteistä. Uudet näkemykset ja tapahtumat saavat usein ensi esiintymisen »Geologin» palstoilla ennenkuin niistä keretään julkaisuja kirjoittaa. Esitelmäselostuksia siinä esitetään etukäteen tai esitelmien pitämisen jälkeen.

Edelleen käsitellään lehdessä seuran jäsenistön ja ammattikunnan asioita, henkilötietoja, merkkipäiviä, muistokirjoituksia ja muita henkilöuutisia. Myöskin kirjallisuusarvostelut ovat kuuluneet sen sisältöön, samoin kokous- ja kongressiselostukset.

Tärkein tehtävä »Geologilla» on kuitenkin ollut Geologisen Seuran asioista tiedottaminen. Siinä ilmoitetaan seuran kokousten ajankohdat ja niiden ohjelmat. Siihen sisältyy lyhyet selostukset seuran kokouksista sekä kerran vuodessa seuran toimintakertomukset ja tilinpäätökset. Samoin siinä on esitetty muiden geologian piiriin kuuluvien yhdistysten toiminta, Geologiliitto, Vuorimiesyhdistys, Suoseura, Rakennusgeologinen yhdistys, Suomen Mineraloginen Seura, Kansallinen Geologinen Komitea, Suomen Gemmologinen Seura, ylioppilasyhdistykset Vasara, Pulteri ja Nikoli, eri alojen ja paikkakuntien geologikerhot, Geologian Naiset, nykyiset Vuorinaiset ovat saaneet siinä palstatilaa tarpeittensa ja toiveittensa mukaan.

»Geologia» on koko ajan ilmestynyt 10 numeroa vuodessa, kesäaikana se ei ole ilmestynyt. Ensimmäinen vuosikerta 1949 käsitti 48 sivua, laajin vuosikerta 1982 tasan 200 sivua. Kaikkiaan on »Geologissa» ilmestynyt 37 vuoden aikana 4096 sivua. Kun Eskola em. ohjelmanjulistuksessaan mainitsee jonkinlaisena tavoitteena ehkä olevan 1800 sivua 45 vuoden aikana, ei hän var-

maankaan olisi voinut aavistaa, että hänen enustuksensa jo nyt on enemmän kuin kaksinkertainen ja tulee vuoteen 1993 mennessä ylittymään yli kolminkertaiseksi.

»Geologi» jaetaan ilmaiseksi seuran jäsenille, mutta sillä on myös oma vakituinen, joskin pieni tilaajakuntansa geologian harrastajien joukossa. Voidaan sanoa, että »Geologi» on yli odotusten täyttänyt ne tehtävät, joita sille perustettaessa annettiin.

Seuran muu toiminta

Taloudelliset seikat ovat asettaneet rajoituksia seuran kansainväliselle toiminnalle. Kirjeenvaihtajajäsenyys on huomattavillekin ulkolaisille geologeille ollut pääasiassa kunnianosoitus. Varta vasten heitä ei ole voitu kutsua esitelmämatkalle maahamme. Mutta jos seuran johto on saanut tietoonsa tunnetun ulkolaisen geologin muutoin käyvän maassamme tai vaikkapa vain Tukholmassa on hänet myös pyritty kutsumaan esitelmöijäksi seuran kokoukseen.

Seura on myös järjestänyt eräitä huomattavia juhlatilaisuuksia. Seura vietti 50-vuotisjuhlaansa 22. 10. 1936 tieteellisten seurojen juhlasalissa (kuva 21). Tilaisuudessa olivat läsnä mm. Tasavallan presidentti P. E. Svinhufvud, pääministeri K. Kallio sekä ulkolaisia kutsuvieraita. Juhlaesitelmää pitivät professorit P. Eskola ja E. H. Kranck. Illalla oli Seurahuoneella juhlaillalliset, johon ulkolaisten kutsuvieraiden ohella osallistui runsaasti seuran jäseniä ja jossa tuotiin henkilökohtainen tervehdys 50:n vuoden takaa, seuran perustavasta kokouksesta. Samalla toivottiin perinteen jatkuvan siten, että tilaisuudesta viettäisiin tervehdys seuran satavuotisjuhlaan. Juhlapäiväksi ilmestyi edelleen seuran julkaisusarjan numerona 9 komea juhlaulkaisu, jossa oli 27 tieteellistä kirjoitusta ja seuran historiikki.

Saksalaisessa sarjassa »Geologische Rundschau» ilmestyi 1942 erityinen Suomi-numero, jonka kirjoittajina oli 18 suomalaista geologia.

Seuran toimesta lyötettiin 1946 mitalit J. J. Serderholmista ja L. H. Borgströmistä, edellinen yhteistyössä Suomen Maantieteellisen Seuran kanssa.

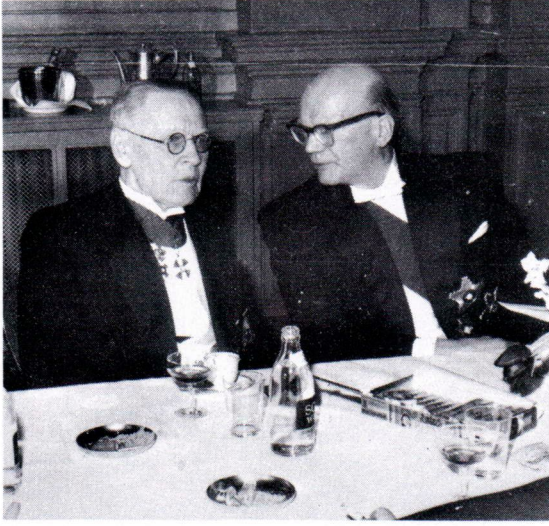
Vuonna 1958 seura maalautti kunniapuheenjohtajansa P. Eskolan muotokuvan, joka lahjoitettiin Helsingin yliopistolle ja paljastettiin yliopiston geologian laitoksella. Hänen 75-vuotispäivänsä kunniaksi seura järjesti samana vuonna myös kansalaispäivälliset hotelli Kämpin peilialissa. Tilaisuudessa oli läsnä mm. Tasavallan presidentti U. Kekkonen, useita ministereitä sekä suuri joukko seuran jäseniä (kuva 20).

Vuonna 1961 seura kokoontui viettämään 75-vuotisjuhlaansa, joka tällä kerralla pidettiin yliopiston pienessä juhlasalissa (kuva 22). Tilaisuuteen osallistui useita ministereitä ja ulkomaiden edustajia. Juhlaesitelmän piti professori Sahama. Juhlapäivä jatkui illallisilla ravintola Lidossa, jonne oli kokoontunut satalukuinen joukko seuran jäseniä naisineen. Myös 75-vuotispäiväksi ilmestyi huomattava juhlaulkaisu, jossa oli useita ulkolaisia kirjoittajia sekä seuran osahistoriikki.

Professori P. Eskolan 80-vuotispäivänä 8. 1. 1963 seura päätti perustaa Outokumpu Oy:n taloudellisella tuella kultaisen Eskola-mitalin annettavaksi erityisesti ansioituneille geologeille. Eskolalle annettiin samalla kerralla mitalin ensimmäinen kappale. Vuonna 1968 sai Eskola-mitalin norjalainen professori T. F. W. Barth, 1975 seuran kunniajäsen professori V. Auer ja 1980 seuran kunniajäsen professori Th. G. Sahama. Vuonna 1964 seura järjesti ylimääräisen kokouksen ja juhlaillalliset professori Eskolan saaman amerikkalaisen Vetlesenin palkinnon johdosta.

Paljon vaatimattomammin vietettiin 80-vuotisjuhlaa viisi vuotta myöhemmin. Tavanomaisen torstaikokouksen lisäksi oli 19. 11. 1966 iltajuhla Bankett Hildénin ravintolassa. Myös seuran Kanarian saarten ekskursiolla oli samaan aikaan oma vaatimaton tilaisuutensa. Seuran 90-vuotisjuhla rajoittui lyhyeen kirjoitukseen »Geologissa.»

Jo toisessa kokouksessaan 26. 11. 1886 seura asetti komitean laatimaan siihen asti puuttunutta suomenkielistä geologista terminologiaa. Tämä ilmestyiikin painosta hyvin nopeasti K. Gyllingin toimittamana 1888. Sanaston uusiminen

Kuva 20. Suomen Geologisen Seuran ensimmäisen kunniajäsenen ja ensimmäisen kunniapuheenjohtajan, professori Pentti Eskolan 75-vuotispäivän johdosta järjestetyt kansalaispäivälliset 13. 1. 1958 ravintola Kämpissä. Kuvassa professori Eskola ja tasavallan presidentti Urho Kekkonen.

A banquet arranged by the Geological Society in honor to Professor Pentti Eskola, the first Honorary Member and the first Honorary President of the Society, on his 75th birthday in January 1958 in Helsinki. In the photo Eskola is accompanied by Urho Kekkonen, president of the republic of Finland.

tuli 1970-luvun lopulla uudestaan ajankohtaiseksi ja se päätettiin pyrkiä saamaan valmiiksi seuran satavuotisjuhlaan.

Lisäksi seura on ollut mukana tai aloitteen tekijänä eräissä muissa yleisesti geologiaa käsittelevissä, osaksi keskeneräisissä hankkeissa. Tällaisia ovat esim. malmigeologisen oppikirjan toimittaminen ja Suomen stratigrafian laatiminen. Edelleen seura on osallistunut edustajiensa kautta usean kansainvälisen, varsinkin Pohjoismaisen yhteisön toimintaan.

Seuran talous

Alkuaikoina, kun seuran jäsenmäärä oli varsin vähäinen riittivät jäsenmaksut hyvin peittämään seuran juoksevat menot. Vanhimmat tie-

dot seuran taloudesta ovat vuodelta 1914, jolloin tulot olivat mk 24 ja menot 22:15. Kahdeksan vuotta myöhemmin olivat vastaavat luvut inflaation vaikutuksesta 20—30 kertaa suuremmat eli mk 583 ja 667.

Kun seura rupesi suunnittelemaan tieteellistä julkaisutoimintaa, oli alusta alkaen selvää, että näitä menoja ei enää voitu peittää jäsenmaksuilla. Niinpä päätettiin kääntyä seuran asettaman julkaisutoimikunnan ehdotuksesta rahanomuksella valtiovalan puoleen ja 1924 saatiin ensimmäisen kerran mk 1.000 valtionapua. Vuodesta 1927 lähtien seura onkin sitten saanut säännöllisesti vuotuista valtionapua julkaisutoimintaansa. Avun numeerinen arvo on vaihdellut 6500:sta markasta 1.850.000:een markkaan. Alkuaikoina valtionapua riittikin — paria poikkeusta lukuunottamatta — seuran Bulletinin kustannuksiin, mutta 1964:stä lähtien ovat Bulletinin menot olleet suuremmat kuin valtionapu. »Geologi» sen sijaan on koko ajan likimain peittänyt omat menonsa. Se on yleensä kannattanut itsensä tuottaen toisinaan jopa voittoakin riippuen siitä, kuinka innokkaasti »Geologiaan» on hankittu ilmoitustuloja. Yleensä on jäsenmaksuilla pyritty tasoittamaan seuran menoja, niin että suurin piirtein on tässä suhteessa tultu toimeen.

Seuran jäsenmaksut olivat vuosina 1948—1962 200—1.000 mk ja ovat 1963:n jälkeen vaihdelleet 10:stä 60:een markkaan. Opiskelijoilta on yleensä peritty jäsenmaksua puolta vähemmän.

Silloin kun varat eivät ole tahtoneet riittää kuluihin, ovat sekä Outokumpu Oy että Outokumpu Oy:n Säätiö avustaneet seuraa. Myös Paraisen Kalkki Oy ja Rautaruukki Oy ovat tukeneet seuran taloutta. Lisäksi useat muutkin yhtiöt antoivat apurahaa seuran järjestäessä 1954 Pohjoismaisen geologikongressin. Eskolan 65-vuotishlahajulkaisua varten keräsivät amerikkalaiset geologit professori E. Cloosin aloitteesta keskuudestaan 750 dollaria. Näin on seuran talous koko sen olemassaolon ajan voitu pitää siedettävissä kunnossa.

Kuva 21. Suomen Geologisen Seuran 50-vuotisjuhlakokous Säätytalossa 22. 10. 1936. Eturivissä mm. tasavallan presidentti P. E. Svinhufvud ja pääministeri Kyösti Kallio.

The 50th anniversary meeting of the Geological Society of Finland, October 22, 1936.

Kuva 22. Suomen Geologisen Seuran 75-vuotisjuhlakokous Helsingin yliopiston pienessä juhlasalissa 27. 10. 1961. Eturivissä kunniajäseniä, osaksi rouvineen, yliopiston rehtori E. Kivinen, kauppa- ja teollisuusministeri I. Hustich sekä puheenjohtajat.

The 75th anniversary meeting of the Geological Society of Finland at the University of Helsinki, October 27, 1961.

SUMMARY OF THE HISTORY OF THE GEOLOGICAL SOCIETY OF FINLAND 1886—1986

The Geological Society of Finland is the largest society of its kind in Finland and covers all fields of geology. It was founded at a time when geology as a science was going through a period of vigorous development in the whole world over. The basis of this development was created by the numerous new theories pertaining to the natural sciences, such as actualism, glaciation, evolution and thermodynamics, and the introduction of polarizing microscopy. In Finland, the University of Helsinki (Imperial Alexander University of Finland) received its first chair of mineralogy and geology in 1877. A geological office was established at the »Vuorihallitus» (Department of Mines) of Finland in 1877. The Geological Commission was established to advance geological research in Finland in 1885. The need for co-ordination was thus recognized in several areas.

About ten people would appear to have been present at the constitutive meeting of the Society, the most eminent among them being professor F. J. Wiik, K. A. Moberg and J. J. Sederholm. The next year W. Ramsay joined the group.

The number of members increased slowly during the first decades. At the beginning of the 20th century there were only about twenty. The first hundred was not reached until the Society was 50 years old, but already thirteen years later there were 200 and by the time the Society celebrates its centennial the 1000 mark will have been passed. Thus, within a century the membership has increased one hundredfold.

The majority of the members are Finns. In 1985 there were 137 foreign members and 10 corresponding foreign members, the number of corresponding foreign members having been 26 in all. There have been 13 honorary members, only one of whom has been a foreigner; at present (1985) there are four honorary members. The Society has also had three honorary presidents: Professors P. Eskola, A. Laitakari and V. Auer.

The Society received its first statutes at its foundation in 1886. Since then they have been amended four times, each time in order to make them more accurate and bring them up to date; in their basic form they are unchanged. The present statutes date from 1966.

The Society is administered by a Council, which at the beginning consisted of three members but which since 1950 has had seven members. The President is elected annually, the Secretary and Treasurer every other year. In the early days the terms of office were much longer. In all the Society has had 60 presidents, of whom W. Ramsay served for the longest term with 14 years.

The Society's most important form of activity is the holding of meetings, at which lectures are delivered, subjects related to the topics of the lectures are discussed and regular business is handled. In addition, the officers of the Society are elected, the annual report and the financial statement are approved and the annual dues are fixed.

In the early days four meetings were held annually. At present the number of meetings varies between six and ten. During the first decades 10 to 15 persons attended the meetings, but in the eighties the average number of participants has been 77.

One or two lectures may be given during a meeting. In 100 years a total of 1157 lectures have been delivered at the Society. Their topics have covered the whole field of geology in the widest sense of the word; 34.5 per cent dealing with bed-rock geology, 19 per cent with Quaternary and glacial geology, 14 per cent with ore geology (economic geology) and 8 per cent with mineralogy. Closely related sciences and the modern supporting sciences have also been the subjects of the lectures. Foreign geologists have delivered a large number of lectures at various meetings of the Society.

Lectures on special topics have also been given

at symposia lasting for one or two days. At these the number of participants has varied between 61 and 300. Since 1968 twelve symposia or similar meetings have been held.

In addition to the meetings and symposia the Society has also arranged dozens of excursions, which have lasted from one day to a week. Most of them have been made in Finland but some in the neighboring countries and one in the Canary Islands. The number of participants has varied between 17 and 82.

Another important form of activity of the Society is publishing. Between 1916 and 1923 the records of the proceedings of the Society, with reviews of all meetings and lectures held, were published. Since 1929 one volume of the scientific series of the Geological Society of Finland has been published almost every year. To begin with it was incorporated with the «Bulletin de la Commission géologique de Finlande» of the Geological Survey, but in separate volumes (*Comptes Rendus de la Société Géologique de Finlande*). Since 1968 the series has been issued independently as the «Bulletin of the Geological Society of Finland». By the end of 1985 a total of 57 issues containing 660 scientific articles on 9571 pages have been published. Not only Finnish writers but also many foreign geologists have published the results of their investigations in this series. Thirty per cent of the articles deal with bedrock geology, 24 per cent with mineralogy, 16.5 per cent with Quaternary geology, 8.2 per cent with economic geology and 8 per cent with geochemistry.

Three large special issues are of particular interest: the fiftieth anniversary volume of 1936, the volume dedicated to the honorary president of the Society, Professor P. Eskola, in honour of his 65th birthday in 1947, and the 75th anniversary volume of 1961.

Since the beginning of 1949 the Society has also published an information journal called «Geologi» (geologist), which features short scientific articles, accounts of Society meetings, book reviews and also news about the members of the Society and the profession. It also provides information on other societies in the field of geology.

«Geologi» appears eight times (as ten numbers) a year. During the 37 years of publication up to the end of 1984 its total number of pages has been 4096. The journal is delivered free of charge to members of the Society, but it also has its small circle of subscribers among non-geologists interested in geology.

During the early years it was possible to finance the operations of the Society through membership fees. When the regular publishing of the scientific series started in 1929, the Society began to receive an annual Government subsidy. Although this has made it possible to continue publishing, it has been necessary from time to time to seek assistance from the mining industry.

Through its individual members the Society also maintains foreign contacts and participates in international functions, particularly in the Nordic countries.

The Society has honoured its most distinguished members in many ways. Medals were struck of the honorary members Sederholm and Borgström and a portrait was painted of the honorary president Eskola and donated to the institute of geology of the University of Helsinki. Pentti Eskola has also been commemorated in the form of a gold medal that is presented to particularly meritorious geologists. To date it has been awarded to Pentti Eskola himself, T. Barth of Norway and the honorary members V. Auer and Th. G. Sahama.

LIITE 1.

Suomen Geologisen Seuran kokousten esitelmät
1962—1985,
Lectures delivered at the meetings of the Geological Society of Finland 1962—1985.

	<i>1962</i>		
R. Vanhala:	Pohjavesi geologin kannalta	K.J. Neuvonen:	Satakunnan oliiviinidiabaasin magneettinen suuntaus
T. Rosendahl:	Kvartsista keraamisessa teollisuudessa	V. Auer:	Tefrakronologia ja Tuli-Patagonian kvartaari
H. Tuominen:	Deformaatio ja kemiallinen vaellus	R.F. Flint:	Pleistocene coastal stratigraphy in Virginia and its significance
U. Soveri ja L.K. Kauranne:	Ajankohtaisia rakennusgeologisia ongelmia	A. Metzger:	Om Lumparens geologi
P. Eskola:	Elban kallioperästä	N. Edelman:	Tektoniken i en grov granit i Nagu
P. Haapala:	Nikkelimalmien geologiasta	H. Stigzelius:	Suomen kaivoskivennäisvarojen inventointi
A. Mikkola:	Porfyirikuparimalmeista	H. Ignatius:	Uusia piirteitä Itämeren merigeologisessa tutkimuksessa
	<i>1963</i>		<i>1966</i>
P.H. Lundegårdh:	Nya problem i mellersta Sveriges urberg	A. Saraste:	Helsingin kunnallisteknillisistä kalliorakennustöistä
E. Penttilä:	Maankuoren seismologisesta rakennetutkimuksesta	B. Kurtén:	Faunautveckling och geokronologi
H. Wedepohl:	Petrographie, Geochemie und Diskussion der Entstehung des Kupferschiefers	T. Mikkola:	Prekambrin sedimenteistä ja orogenioista
V. Marmo:	Kalimaasälvän osuus graniittiongelman käsittelyssä	H. Hausen:	Orienterande översikt av Kanarieöarnas geologi
O. Näykki:	Havaintoja Kemin alueen emäksisistä kivistä	V. Marmo:	Graniittiprobleemoista
S. Florin ja E. Hyypä:	Itämeren kehityshistoria Ruotsissa ja Suomessa tehtyjen tutkimusten valossa	A. Niini:	Maapallon nykyisten valtamerten synty
O. Vaasjoki:	Länsi-Grönlannin basalttialueen geologiasta	H. Tuominen:	Ruhjevyyhykkeet ja kivilajien liuskeisuus
	<i>1964</i>		<i>1967</i>
O. Kouvo:	Kallioperämme ikäsuhteista	P. Haapala:	Fennoskandian nikkelimalmeista
I. Laiti:	Helsingin kallioperästä	V. Veltheim:	Chuquicamatan (Chile) kuparimalmi
H.B. Wiik:	Järnatomen, massenhet i meteoriter, tektiter och magmatiska bergarter	E.H. Kranck:	Migmatite tectonics
P. Vähäsarja:	Sotilas- ja rakennusgeologiasta	H. Hyvärinen:	Rannan siirtymisestä Huippuvuorilla
H. Skålvoll:	De geologiske forhold omkring Skoganvarre, Finnmark	H. Paarma:	Pienimittakaavaisten ilmakuvien käytöstä
H. Wennervirta:	Lapponiset kivet Karasjoen alueella Pohjois-Norjassa	R. Gardemeister:	Kaavoitustöiden pohjatutkimuksista
E. Peltola:	Outokummun malmin esiinty-	K. Virkkala:	Ekskursion kuvasatoa
			<i>1968</i>
		N. Edelman:	Pegmatitstrukturer
		V. Pääkkönen:	Havaintoja jäätikön raivaustoi-
			minnasta

- Tom F.W. Barth: Petrology of Continental Rocks
- K.J. Neuvonen: Paleomagnetismin nykynäkymiä
- V. Marmo, Antti Enkovaara, Mauno Lehijärvi: Prahan kansainvälinen geologikongressi
- 1969
- V. Valovirta: Turvegeologisen tutkimuksen tehtävistä
- E. Hyyppä: Mannerjäätikön virtaussuunnista ja häviämisestä Suomessa
- A. San Miguel Arribas: The association aplite-pegmatite in the sheet dikes of Catalonian coast
- Marjatta Okko: Tiedonvälityksen näköaloja geologisissa tieteissä
- F. Pipping: Zambia geologin silmin
- K. Virkkala: VIII INQUA kongressi Pariisissa ja ekskursio kaakkois-Ranskaan
- Marjatta Okko: Pysyvä jääkerros harjuaineuksessa Renkomäessä
- 1970
- H. Paarma: Soklin karbonatiitin tutkimustuloksista
- P. Rouhunkoski: Kittilä geologin ja malminetsijän silmin
- M. Härme: Havaintoja Neuvosto-Karjalan geologiasta
- E. Suominen: Materiaalin tutkiminen ja geologia
- O. Helovuori: Pyhäsalmen malmista ja sen geologiasta
- A. Simonen: Itä-Euroopan prekambriksen peruskalliolohkon rakenteesta
- 1971
- L. Hyvärinen: Lähdekorven alueen geofysikaalisista tutkimuksista
- J. Paakkola: Magmojen likvaatiosta
- L.K. Kauranne: Maaperän osuus seutusuunnitelussa
- G.C. Amstutz: The spilite problem — an open problem
- O. Kouvo: Geokronologisen tutkimuksen tavoitteista
- R. Aario: Harjudeltan sedimenttirakenteista
- A. Kahma: Euroopan metallogeenisen kartan nykyvaihe
- R. Boström: Paakkilan antofylliittiasbesti
- H. Papunen: Kylmäkosken nikkelimalmi
- A. Heikkinen: Tyrnävän ja Muhoksen maa-kaasuista
- M. LeRoy Jenssen: The Biogeochemistry of Sulphur Isotopes
- C. Ehlers: Om deformationer i Enklinge områdets bergarter
- T. Mutanen: Pallokivien magmaattinen synty
- 1973
- L.K. Kauranne: Rakennusgeologiasta
- E. Aurola: Krysotiiliasbestiesiintymät ja niiden tutkiminen
- L. Pesonen: Kirkland Lake-alueen vulkaanisista kivistä
- J. Talvitie: Kaukokartoitus geologisessa tutkimuksessa
- E. Welin: En översikt av Sveriges prekambrika geokronologi
- H. Ignatius: Merigeologiasta
- 1974
- P. Isokangas: Filmi »The Drifting of the Continents»
- R. Sarikkola: Suomen uraanimalmeista
- P. Halbach: Mineralogical and geochemical investigations on Finnish lake ores
- T. Piirainen: Spiliittinen malminmuodostus Karjalaisella liuskevyöhykkeellä
- R. Kujansuu — A. Heikkinen: Marrasjärven interstadiaalisen harjun 14 C-änmääritykset
- R. Saikkonen: Teollisuusmineraalit ja niiden tutkimukset
- 1975
- G. Gaál: Malmigeologinen projekti Pohjois-Suomessa
- Th.G. Sahama: Eskola-mitalin luovutuspuhe Väinö Auerille
- J. Aarnisalo: Lapin geologisen ERTS-ohjelman tuloksista
- V. Griffin: Stockwork tectonics in the Appalachian, USA
- A. Dreimanis: Last glaciation in the Northern Hemisphere
- H. Nielsen: Outstanding problems of sulfur isotope geochemistry

- S. Lobach-Zhutchenko: Baltian kilven geologinen kehitys
V. Glebovitsky: Metamorfoosiin ja evoluutioon liittyvät termodynaamiset prosessit eri tektoonisissa vyöhykkeissä Baltian kilvessä
- P. Isokangas: Suomen malmeista ja niiden tutkimisesta
H. Papunen: Platinamalmeista
- 1976*
- M. Lehtinen: Lappajärven shokkimetamorfisista kivistä
R. Puranen: Magneettisen susceptibiliteetin ja tiheyden geologisesta informaatiosta
S. Elo: Tiheysmallien käytöstä geologiassa tulkinnessa
T. Mutanen: Magmojen tilavuusmuutokset ja malmin muodostus
M. Härme: Dolomiittikonglomeraatti Värtsilässä
A. Hopgood: Polyphase fold analysis as a means of interpreting the deformational history of migmatites
J. Lehtovaara: Fission-track-iänmäärittämisestä Suomessa
- 1977*
- L.K. Kauranne ym.: GTL:n geokemian osaston kartoitustöistä
K. J. Neuvonen: Katsaus IGCP-ohjelmaan
I. Haapala: Mineralization associated with acid magmatism
R. Kujansuu: Quaternary glaciations in the Northern Hemisphere
H. Papunen: Metallogeny of the Precambrian
C. Ehlers: Bockholmskonglomeratet — en mineraliserad breccia pipe
H. Winkler: A practical way to determine temperatures and pressures in regional metamorphism
A. Vormaa: Rapakiven geologiasta
K. Korpela: Geologia ja ympäröivä yhteiskunta
Marjatta Okko: Jäätikön liike ja kallioperän topografia
- 1978*
- S. Koivumaa ja K. Taipale: Geologisista käsite- ja tietorakenteista
- K. Korsman: Granaatti-kordieriittigneissien ongelmista
P. Niskanen: Geostatistinen malminarvio-tekniikka
S. Lobach-Zhutchenko: Baltian kilven geologiset kehitysjaksot
V.B. Dagelaiskij: Neuvosto-Karjalan ja Kuolan alueen malmeista
L. Pesonen: Mannerlaattojen liike myöhäisprekambrisena aikana
O. Kouvo: Geokronologisen tutkimuksen nykytilanne Suomessa
M. Peltoniemi: Aerogeofysikaalisista matalalannoista
I. Laitakari: Islannin vulkanologiaa
- 1979*
- H. Hirvas: Moreenistratigrafiasta ja sen merkityksestä malminetsinnässä
R. Boström: Kalkkikivi teollisuutemme raaka-aineena
B. Kurtén: Paleontologisk expedition i Tunisien 1967—1970
E. Roedder: Silicate immiscibility in magmas
K. Laajoki: Kareliiden alaosat Puolangan tutkimusten valossa
H. Zwart: Tektoniikan ja metamorfoosin suhteista
M. Härme: Svekofennidien rakenteesta ja stratigrafiasta
N. Edelman ja Mirja Jaanus: Laattatektoninen tulkinta Lounais-Suomen saariston geologiasta
- 1980*
- I. Haapala: Creeden sulfidimalmi Coloradossa
H. Paarma: Näkökohtia Baltian kilven metallogeniasta
A. Björklund: Malminetsintägeokemian mahdollisuuksista
A. Silvennoinen: Pohjois-Suomen prekambristratigrafiasta
R. Frietsch: Malmgenetiska problem i Sverige
K. Korpela: Geologisen tutkimuslaitoksen tehtäväkenttä
- 1981*
- K. Kratz: Types of Precambrian orogenies
S. Hjelt: Rakennettutkimuksia Laatokka — Perämeri vyöhykkeellä

- V. Kuosmanen: Malmiesiintymien rakenteista Laatokka – Perämeri vyöhykkeellä
- E. Rauhamäki: Malmiarviot ja kannattavuuslaskelmat
- A. Mikkola: IGCP:n kansainvälinen organisaatio Suomessa
- E. Welin: IGCP-verksamheten i Sverige
- R. Gorbatshev, J. Lundqvist, M. Eronen, H. Papunen: IGCP-projektien esittelyä
- H. Paarma, H. Hyvärinen, E. Penttilä, A. Veriö: } Maankohoamiseen liittyvää problematiikkaa
- D.R. Bowes: Ore deposits of Central Finland in »a tectonic model»
- 1982*
- P. Alhonen: Evolutionismi, kreationismi ja geologinen maailmankuva
- E. Ekdal: Kielekevirtaukset ja syvämoreeni-geokemia malmitutkimuksissa Pielavedellä
- J. Korhonen: Suomen aeromagneettisen kartan tulkinnasta
- E. Luukkonen ja H. Lukkarinen: Väli-Suomen prekambristratigrafiasta
- H. Tuominen: Tektooniset hypoteesit Suomen geologiassa
- R.W. Ojakangas: Geology in Antarctica
- 1983*
- L. Hyvärinen: Kokemuksia ja ajatuksia viime aikojen malminetsinnästä
- U. Luosto: Seisminen syväluotaus linjalla Keuruu—Kuhmo
- O. Kouvo: Isotooppi-geokemiasta geologisissa tutkimuksissa
- S-E. Hjelt: Sähkömagneettisen syvätutkimuksen uusimmista tuloksista
- T. Alapieti: Tornion – Näränkävään emäksinen kerrosintruusiovyöhyke
- J. Lahtinen: Platinametallien esiintyminen Tornion – Näränkävään vyöhykkeessä
- A. Miyashiro: The present state of metamorphic geology
- T. Piirainen: Myöhäisarkeisen geologisen evoluution suuntaviivoista Fennoskandian kilvellä
- 1984*
- J. Lehtovaara: Suomen kaledonidien rakenteesta
- M. Saarnisto: Lapin kullasta
- A. Lindroos, C. Ehlers: Proterotsooisen vulkaniittisarjan stratigrafiasta ja geokemiasta
- H. Sörensen: Alkaline rocks
- R. Hugg, J. Nuutilainen, L. Pekkarinen: Suomen rautamalmien metallogeniasta
- Pekka ja Pauli Hänninen: Maatutka ja sen käyttömahdollisuudet maaperägeologisissa tutkimuksissa
- K. Hytönen: Suomen mineralogisen tutkimuksen historiaa itsenäisyyden ajan alusta nykypäivään
- 1985*
- K. Front, M. Nironen, P. Nurmi: Etelä-Suomen svekokarjalaiset granitoidit
- V.-P. Salonen: Jäätikkökuljetustiedon yhteensovitus Suomen alueella
- A. Björklund: Geokemian vastaukset uusiin haasteisiin
- K. Laajoki: Karjalaisten muodostumien paleosedimentologia Kainuussa
- T. Koistinen: Outokumpu-jakson malminetsinnan rakennegeologinen ohjaus
- M. Honkamo, M. Lehtonen, J. Räsänen, J. Väänänen: Lapin vulkaaniittiprojektista